

**Uchwała nr XXXVI/265/09
Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski
z dnia 29 grudnia 2009 roku**

**w sprawie przyjęcia „Sołeckiej Strategii Rozwoju Wsi Wieża – Gmina Gryfów Śląski
na lata 2010 – 2016”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

**RADA MIEJSKA
GMINY GRYFÓW ŚLĄSKI
uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Sołecką Strategię Rozwoju Wsi Wieża – Gmina Gryfów Śląski na lata 2010 – 2016”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Gryfów Śląski.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i Miasta Gryfów Śląski.

UZASADNIENIE

W bieżącym roku Samorząd Województwa Dolnośląskiego zainicjował realizację Regionalnej Odnowy Wsi – metody rozwoju obszaru wiejskich.

Celem uzyskania spodziewanych efektów w ramach realizacji programu niezbędnym jest nawiązanie i ścisła współpraca na linii Samorząd Województwa – Samorząd Gminy. Współpraca ta na zasadzie partnerstwa umożliwi zdynamizowanie aktywności społeczności lokalnych, a przez to wpłynie istotnie na poprawę życia na wsi. Kolejnym krokiem jest posiadanie dokumentu strategicznego – dobrze przygotowanej sołectkiej strategii wsi. Profesjonalnie przygotowana strategia ułatwi skuteczne aplikowanie o środki finansowe do licznych programów zajmujących się tematyką związaną z rozwojem obszarów wiejskich.

Biorąc powyższe pod uwagę przedkłada się przez Radę Miejską Gminy Gryfów Śląski do przyjęcia „Sołectkiej Strategii Rozwoju Wsi Wieża – Gmina Gryfów Śląski na lata 2010 – 2016”.

Załącznik do Uchwały Nr XXXVI/265/09
Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski
z dnia 29 grudnia 2009 roku

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI
WIEŻA
GMINA GRYFÓW ŚLĄSKI
NA LATA 2010 – 2016

Wieża, 2009 r.

Spis treści:

- 1/ Analiza zasobów
- 2/ Analiza SWOT
- 3/ Analiza potencjału
- 4/ Wizja wsi
- 5/ Plan krótkoterminowy
- 6/ Plan długoterminowy

1/ Analiza zasobów

ANALIZA ZASOBÓW WSI WIEŻA				
Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
		małe	duże	wyróżniające
1	2	3	4	5
PRZYRODNICZY				
- walory krajobrazu, rzeźby terenu	Teren wyżynny na Pogórzu Izerskim, na wysokości 315 – 330 m n.p.m. , rzeźba terenu urozmaicona, wieś nad rzeką Kwisą i Jeziorem Złotnickim otoczonym lasem.			X
- stan środowiska	Czyste powietrze, wody, gleby. Brak zakładów przemysłowych.			X
- walory klimatu	Średnia roczna temperatura nie przekracza 8 ⁰ C, średnia temperatura w styczniu to 1,7 ⁰ C, a lipcu 18,1 ⁰ C. Okres wegetacji trwa średnio 222 dni, a lato 90 dni. Pokrywa śnieżna zalega w ciągu roku przeciętnie przez ok. 50 dni. Opady roczne kształtują się na poziomie ok. 750 mm. Dominują wiatry z kierunków południowo-zachodniego, zachodniego oraz północno-zachodniego.		X	
- walory szaty roślinnej	Wieś otoczona polami, łąkami, lasami obfitymi w grzyby. Przeważa las mieszany wyżynny, gdzie gatunkiem lasotwórczym jest świerk, a na kolejnych miejscach sosna, buk, dąb, brzoza, modrzew, jesion i lipa.			X
- cenne przyrodnicze obszary lub obiekty	Dolina Kwisy, Jezioro Złotnickie, dolina strumienia i oczko wodne na południowym krańcu wsi, 5 pomników przyrody m.in. tulipanowiec, południowo-wschodnia ściana wyrobiska poeksploatacyjnego nieczynnego kamieniołomu bazaltu z częściowo zachowanymi słupami bazaltowymi.			X
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	Dzik, sarna, jeleń, lis, zając, kuna, jaszczurka, padalec, zaskroniec, żmija, kilka gatunków żab, ok. 100 gatunków ptaków lęgowych, m.in. bocian czarny, gatunki przelotne to m.in. kormoran, czapla siwa, bielik, rybołów.			X

1	2	3	4	5
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Górska rzeka Kwisa, zbiornik zaporowy Jezioro Złotnickie.			X
- wody podziemne	2 źródła.	X		
- gleby	Gleby bielcowe, przeważa klasa IV - VI	X		
- kopaliny	Nieczynna kopalnia bazaltu		X	
- walory geotechniczne	Są dopuszczalne dla potencjalnej zabudowy, uwzględniając istniejące warunki gruntowo- wodne.		X	
KULTUROWY				
- walory architektury	Występują domy kamienne, ale większość to murowane z cegły.		X	
- walory przestrzeni wiejskiej publicznej	Mała świetlica wiejska.	X		
- walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	Mieszkańcy cenią estetykę zagospodarowania prywatnych posesji poprzez utrzymanie ładu i porządku.			X
- zabytki i pamiątki historyczne	- ok. 40 obiektów (budynki mieszkalne i gospodarcze), - zabytkowe założenie folwarczne przy rozebranym pałacu rycerza, ob. bud. nr 43, - willa nr 51, - park przywillowy przy willi nr 51 z zapomnianą fontanną i studnią, - 2 cmentarze, - pastorówka, ob. budynek mieszkalny nr65, - 2 karczmy.			X
- osobliwości kulturowe	Były mieszkaniac Wieży – aktor Andrzej Chyra.	X		
- miejsca, osoby i przedmioty kultu	- Dolna Wieża była znaczącym ośrodkiem petyzmu. Jego głównym przedstawicielem był tu pastor Johann Christoph Schwedler (1672-1730). Wywarł on duży wpływ na twórczość znanego niemieckiego teologa protestanckiego, poety i autora wielu znanych pieśni religijnych tej doby Nicolausa Zinzendorfa (1700-60). - W Wieży w 1706 r. zmarł w wieku 83 lat Eugenio Casparini (właściwie Johann Eugen Caspar) znany budowniczy organów. Cesarz Leopold I nadał mu tytuł nadwornego organmistrza cesarskiego.		X	

1	2	3	4	5
- święta, odpusty, pielgrzymki	-			
- tradycje, obrzędy, gwara	Święto Pieczonego Ziemniaka, dożynki gminne, imprezy z okazji Dnia Dziecka, Dnia Kobiet, Mikołajek, kolędowanie.			X
- legendy, podania i fakty historyczne	- Wieża założona została prawdopodobnie w II połowie XIII w. przez kolonistów niemieckich. Najstarszy, zachowany dokument wymieniający jej nazwę pochodzi z 1294 r., - Do 1815 r. Wieża była miejscowością przygraniczną, w przeciwieństwie do Gryfowa Śl. należała do Saksonii. Kościół parafialny powstał przed 1346 r. w górnej części wsi. Od ok. 1526 r. był to zbór protestancki, który od roku 1654 pełnił rolę kościoła ucieczkowego dla protestantów z okolicznych miejscowości śląskich. Drugi kościół ewangelicki, graniczny wybudowany w 1669 r. w dolnej części wsi służył przede wszystkim mieszkańcom Gryfowa Śl. Przybywali tu wierni nawet z okolic Jeleniej Góry. Na przełomie XVII i XVIII w. Dolna Wieża była znaczącym ośrodkiem pietyzmu, - wizyta Hitlera w dawnej karczmie (ob. budynek mieszkalny nr 67), - wieś nękana była wielokrotnie kwaterunkami i przemarszami wojsk podczas wojen śląskich i napoleońskich, - Legenda o Czarnej Damie.			X
- przekazy literackie	-			
- ważne postacie i przekazy historyczne	Patrz pkt „legendy, podania i fakty historyczne”			X
- specyficzne nazwy	-			
- specyficzne potrawy	-			
- dawne zawody	Tkacz, prządka, kowal.	X		
- zespoły artystyczne, twórcy	-			

1	2	3	4	5
OBIEKTY I TERENY				
- działki pod zabudowę mieszkaniową	Istnieją. Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wyznaczone we wsi tereny pod zabudowę mieszkaniową.			X
- działki pod domy letniskowe	Istnieją. Gmina sporządza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na tereny rekreacyjne przy Jeziorze Żłotnickim. W obowiązującym studium wyznaczone są tereny pod rekreację przy Jeziorze Żłotnickim.			X
- działki pod zakłady usługowe i przemysł	Istnieją. W obowiązującym studium wyznaczone są tereny pod działalności gospodarcze, produkcyjne i usługowe.		X	
- pustostany mieszkaniowe	Występują.		X	
- pustostany poprzemysłowe	Występują.		X	
- tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Występują.		X	
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
- place publicznych spotkań, festynów	Brak.			
- sale spotkań, świetlice, kluby	Mała świetlica wiejska.			X
- miejsca uprawiania sportu	Brak boisk, zaplecza sportowego. Możliwość uprawiania sportów wodnych na Jeziorze Żłotnickim, także wędkowania, jak również w jego okolicy pieszych wędrówek i jazdy na rowerze.		X	
- miejsca rekreacji	Tereny nad Jeziorem Żłotnickim.			X
- ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Brak ścieżek rowerowych. Istnieją szlaki rowerowe i turystyczne.		X	
- szkoły	Brak.			
- przedszkola	Brak.			

1	2	3	4	5
- biblioteki	Brak.			
- placówki opieki społecznej	Brak.			
- placówki służby zdrowia	Brak.			
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA				
- wodociąg, kanalizacja	Wodociąg, kanalizacja sanitarna, na niewielkim obszarze kanalizacja deszczowa.			X
- drogi (nawierzchnia, oznakowanie, oświetlenie)	Przez wieś przebiegają drogi wojewódzka, powiatowa i gminne. Drogi wymagające remontu, założenia i wymiany oświetlenia, lepszego oznakowania.	X		
- chodniki, parkingi, przystanki	Chodników brak (na niewielkim odcinku przy drodze wojewódzkiej jest chodnik), parkingów brak, 2 oznakowane przystanki bez zatoczek i 3 oznakowane przystanki szkolne bez zatoczek.	X		
- sieć telefoniczna i dostępność internetu	Wieś zaopatrzona w sieć telefoniczną. Dostępność Internetu poprzez drogę radiową i kablową.		X	
- telefonia komórkowa	Dostępna do wszystkich sieci.		X	
- inne	Wieś tylko na niewielkim obszarze uzbrojona w sieć gazową.	X		
GOSPODARKA I ROLNICTWO				
- miejsca pracy			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Dwie firmy oferujące usługi transportowe , autoserwis Anna i Jacek Rybscy „TransJack”, dwa zakłady kamieniarskie, usługi drogowe – budowlane Aniela Sikora, usługi kominiarskie, posterunek energetyczny EnergiiPro			X
- gastronomia	Agroturystyka „Izerski Poranek”			X
- miejsca noclegowe	Agroturystyka „Izerski Poranek”, Ośrodek wypoczynkowy nad Jeziorem Żłotnickim „Orle Gniazdo”, pole namiotowe nad Jeziorem Żłotnickim, zespół domków kempingowych nad Jeziorem Żłotnickim.			X
- gospodarstwa rolne	3 znaczące gospodarstwa rolne			X
- uprawy hodowle	Uprawa truskawek, malin i innych owoców. Hodowla krów, owiec, koni.			X

1	2	3	4	5
- możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	Słoma jako paliwo, do produkcji biomasy odpady organiczne np. wysłodki buraczane, łodygi kukurydzy, trawy, lucerny, wykorzystanie osadu z oczyszczalni jako nawozu w uprawie roślin przemysłowych i ozdobnych.		X	
- zasoby odnawialnych energii	Obecnie brak wykorzystywania zasobów, ale możliwe jest wybudowanie farmy wiatrowej, pieców na biomasę, małej elektrowni wodnej, postawienie kolektorów słonecznych.			X
ŚRODKI FINANSOWE				
- środki udostępniane przez gminę	Odpis od podatku		X	
- środki wypracowywane	Odpis od podatku		X	
MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)				
- autorytety i znane postacie we wsi	Sołtys wsi Wieża – Pani Alicja Hryniewicz.		X	
- krajanie znani w rejonie, w kraju i zagranicą	Aktor Andrzej Chyra.	X		
- osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	Osoby pracujący w zawodach: urzędnicy, pielęgniarzy, lekarze, aptekarka, architekt, prawnik, sędzia, dyrektor szkoły podstawowej, informatyk, wielu studentów.			X
- przedsiębiorcy, sponsorzy	Anna i Jacek Rybscy „TransJack”.		X	
- osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych	Wielu mieszkańców.			X
- pracownicy nauki	Dyrektor szkoły podstawowej, wielu studentów.		X	
- związki i stowarzyszenia	Rada Sołecka, Koło Gospodyń Wiejskich		X	

1	2	3	4	5
- kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	Telewizja „Łużyce”, „TVP Wrocław”, Radio „Muzyczne Radio”, Gazety „Kurier Gryfowski”, „Ziemia Lubańska”, „Nowiny Jeleniogórskie”.			X
- współpraca zagraniczna i krajowa	Współpraca z niemiecką miejscowością Wiesa i współpraca międzysołecka			X
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI				
- publikatory, lokalna prasa	„Kurier Gryfowski”		X	
- książki, przewodniki	m.in. „Z biegiem Kwisy. Przyroda i człowiek” – Waldemar Bena, Andrzej Paczos, Informator turystyczny Gmina Gryfów Śląski, Przewodnik Turystyczne Szlaki Rowerowe Gminy Gryfów Śląski.		X	
- strony www	www.gryfow.pl, www.pmggryfow.co.cc, www.gryfow.info, strony www lokalnych firm.		X	

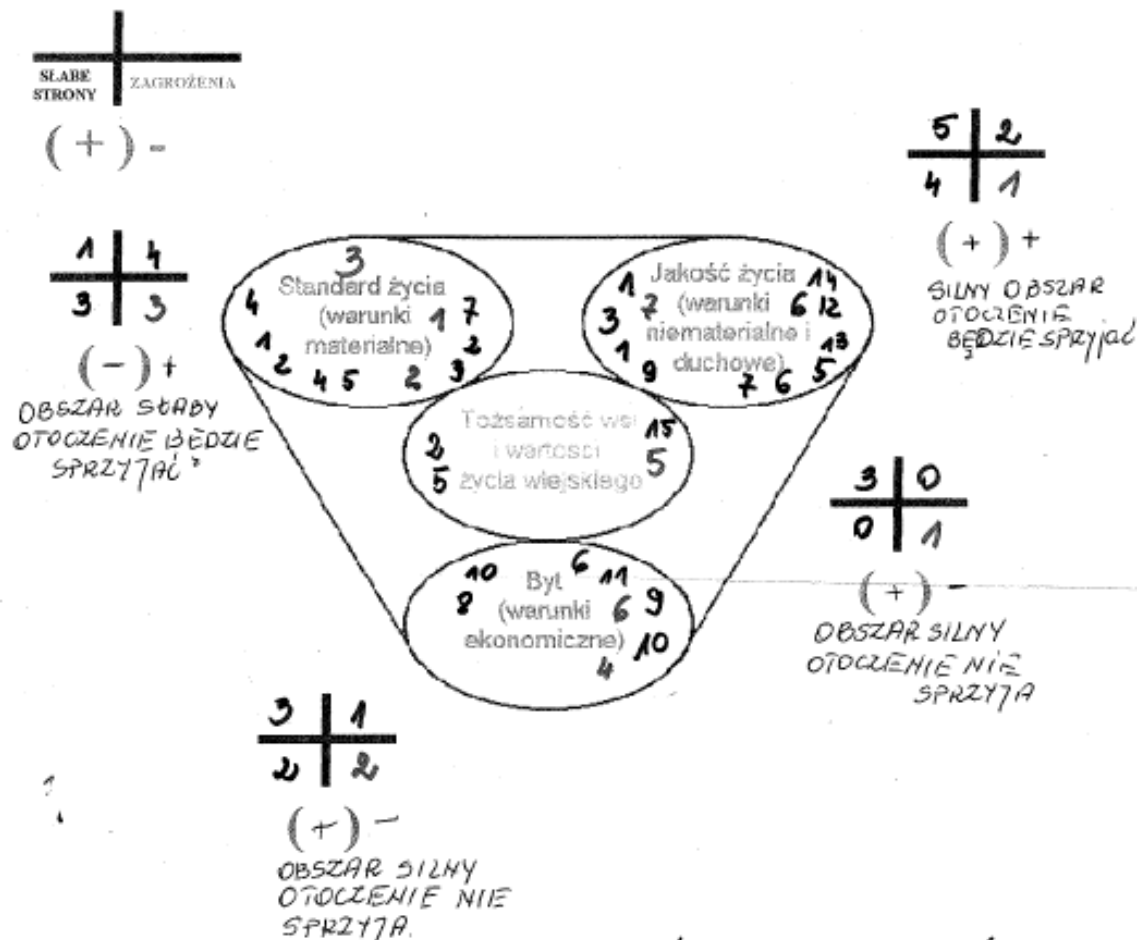
2/ Analiza SWOT

MOCNE	SŁABE
1/ Walory turystyczne, krajobrazowe, bogactwo fauny i flory	1/ Zły stan dróg gminnych i powiatowych
2/ Zasoby naturalne, lasy, łąki, jezioro, rzeka	2/ Brak ciągów pieszych/ chodników
3/ Rozwój turystyki dzięki walorom przyrodniczym	3/ Słaba komunikacja
4/ Współpraca partnerska z wioską niemiecką	4/ Brak kompleksu rekreacyjno – sportowego dla dzieci i młodzieży
5/ Zapał ludzi, aktywność społeczna liderów	5/ Zbyt małe zaangażowanie ogółu ludności
6/ Segregacja odpadów	6/ Tendencja starzenie się ludności wiejskiej
7/ Wodociąg, kanalizacja, Internet, oświetlenie	7/ Słabo rozwinięta baza noclegowa
8/ Cykliczne imprezy: dzień kobiet, dzień dziecka, pieczony ziemniak	8/ Duże bezrobocie
9/ Pszczelarz zajmujący się wyrobami z wosku	9/ Emigracja młodych do miast i za granicę
10/ Trzy znaczące gospodarstwa rolne	10/ Słaba oferta spędzania wolnego czasu
11/ Ekologiczna żywność, którą można kupić	11/ Brak zakładów produkcyjnych
12/ Wykształcona młodzież	12/ Brak gazociągu
13/ Dobre położenie komunikacyjne z miejscowościami uzdrowiskowymi	
14/ Dobra współpraca z Urzędem Miasta i Gminy Gryfów Śląski	
15/ Pobudzanie aktywności społecznej, m.in. poprzez możliwość uczestniczenia w szkoleniach	

SZANSE	ZAGROŻENIA
1/ Budowa świetlicy wiejskiej	1/ Brak miejsca spotkań mieszkańców
2/ Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży – budowa kompleksu rekreacyjno – sportowego	2/ Zły stan wysypiska śmieci
3/ Ulepszenie komunikacji PKS	3/ Trudności ze zbytem produktów rolnych
4/ Poprawa stanu dróg	4/ Zbyt mała aktywność mieszkańców
5/ Doświetlenie wsi	5/ Brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego utrudniający podjęcie inwestycji
6/ Budowa gazociągu	6/ Brak środków własnych przy ubieganiu się o fundusze
7/ Pozyskanie środków unijnych i krajowych	7/ Niepozyskiwanie środków unijnych i krajowych
8/ Utworzenie organizacji pozarządowych	8/ Maszt telefonii komórkowej
9/ Budowa obwodnicy odciążającej ruch kołowy	9/ Migracja młodego społeczeństwa do większych miejscowości
10/ Utworzenie strony internetowej	

WIEŻA

Analiza potencjału rozwojowego wsi

Analiza Wieża Świątek Dolnego Śląska

Wieża to malowniczo położona wieś w podmiejskiej

Górze Łazarków, poł-zach część Polski.

Nawet najwybredniejszy turysta znajdzie u nas coś dla siebie.

Wspomnieliśmy klimat oraz warunki turystyczne umożliwiające: łowiectwo - korzystanie z jazdy konnej, spacerowanie wśród malowniczych rezerwatów przyrody, jędrny nie me nowo przygotowanych zabytków, oraz wypoczynku w Centrum Rekreacyjno-Wypoczynkowym nad kłopot. Lampa też umożliwia spacer na mostku brylowym, kuligów, senny, oraz smięco odpoczynku w Ukwa wypoczynku dwuletnim. Zapraszamy nie tylko wspaniałymi potrawami z własnych przypraw ekologicznych.

Współpraca i solidarności mieszkańców młodych oraz do doświadczeń, dzięki czemu i mieszkańcy lokalni i goście z zagranicy mogą cieszyć się z życia w tej

4/ Wizja wsi

Wieża światłem Dolnego Śląska

Wieża to malowniczo położona wieś u podnóża Gór Izerskich w południowo – zachodniej części Polski.

Nawet najwybredniejszy turysta znajdzie coś dla siebie. Wspaniały klimat oraz warunki klimatyczne umożliwiają latem korzystanie z jazdy konnej, spacerów w śród unikalnych zabytków przyrody, joggingu na nowo przygotowanych deptakach oraz wypoczynku w Centrum Rekreacyjno – Wypoczynkowy nad rzeką Kwisą, zaś zimą uprawianie sportu na nartach biegowych kuligów oraz miłego odpoczynku w nowo wybudowanej świetlicy. Turyści degustują zdrowe lokalne potrawy z naszych gospodarstw ekologicznych.

Współpraca i solidarność mieszkańców motywuje nas do dalszych działań rozwoju i upiększania okolicy, aby zadbane zagrody, były wizytówką wsi estetycznej.

5/ Plan krótkoterminowy

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu (nazwa)	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punkta cja	Hierar chia
			Organiz acyjnie	Finanso wo		
Co nas najbardziej zintegruje?	Wspólna działalność	Zorganizowanie święta „Pieczonego Ziemniaka” dla mieszkańców wsi	TAK	TAK	1, 2, 1, 3 = 7	V
Na czy nam najbardziej zależy?	Estetyka wsi	Udrożnione rowy, zadbane zagrody, porządkowanie okolicy (nieczynne wysypisko śmieci).	TAK	TAK	3, 4, 5, 4 = 16	II
Co nam najbardziej przeszkadza?	Brak miejsca na imprezy wiejskie	Zorganizowanie miejsca na festyny rodzinne, imprezy plenerowe. Teren otwarty.	TAK	TAK	5, 5, 4, 5 = 19	I
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Współpraca między ludźmi	Wewnętrzny konkurs na najpiękniejsze otoczenie domu	TAK	TAK	4, 3, 2, 1 = 10	III
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Kultywowanie tradycji wsi	Dz. Kobiet Dz .Dziecka Wigilia dla samotnych Mikołajki	TAK	TAK	2, 1, 3, 2 = 8	IV
Projekt jaki zgłosimy do PROW na lata 2007-2013	ZORGANISOWANIE MIEJSCA ZA RODZINNE FESTYNY I IMPREZY PLENEROWE NA ŚWIEŻYM POWIETRZU					

Plan i program odnowy wsi WIEŻA. Wizja wsi: 2010 – 2016

I. Plan rozwoju				II. Program rozwoju
1. Cele jakie musimy osiągnąć, by urzeczywistnić wizję naszej wsi	2. Co nam pomoże osiągnąć cel?		3. Co nam może przeszkodzić?	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy
	Zasoby których użyjemy	ATUTY Silne strony jakie wykorzystamy	Słabe strony jakie wyeliminujemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO				
1. Przekazywanie wzorców wychowawczych i więzi międzypokoleniowych. 2. Odtworzenie historii wsi. 3. Kultywowanie i rozwijanie poczucia wspólnoty. 4. Urządzenie przestrzeni publicznej. 5. Organizowanie festynów i imprez.	– mieszkańcy wsi, – kontakty z osobami posiadającymi wiedzę i umiejętności, – kontakty zagraniczne, – zabytki i pamiątki historyczne, – internet	– grupa aktywnych ludzi, – kontakt z miastami partnerskimi, – kult pamięci	– brak kontaktów międzypokoleniowych, – zaniedbane miejsca zabytkowe – brak zorganizowanego obszaru przestrzeni publicznej	1. Renowacja, zadbanie o miejsca zabytkowe. 2. Zorganizowanie święta „Pieczonego Ziemniaka” – konkursy kulinarne np. ziemniaki na różne sposoby, – integracja mieszkańców

B. STANDARD ŻYCIA				
1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej. 2. Rozbudowa infrastruktury technicznej. 3. Zorganizowanie miejsca placu zabaw dla dzieci i młodzieży. 4. Budowa świetlicy wiejskiej. 5. Zwiększenie dostępności do obiektów i terenów rekreacyjno-sportowych. 6. Rozwój turystyki.	– istniejącą infrastrukturę techniczną i społeczną, – walory przestrzeni, – atuty krajobrazu przyrodniczego i środowiska, – społeczność wsi – fundusze własne, samorządowe, unijne	– pomoc gminy oraz mieszkańców wsi, – kontakt z Nadleśnictwem w Świeradowie Zdrój	– niski poziom w obsłudze turystycznej, – brak doświadczenia w obsłudze rynku turystycznego, – brak miejsca i możliwości zorganizowania wolnego czasu mieszkańcom wsi, przede wszystkim dzieciom i młodzieży	1. Remont dróg, budowa chodników 2. Doświetlenie wsi 3. Budowa kompleksów rekreacyjno - sportowych nad rzeką Kwisą, nad Jeziorem Złotnickim (m.in. ścieżki zdrowia, ścieżki rowerowe) 4. Budowa świetlicy wiejskiej 5. Budowa placu zabaw
C. JAKOŚĆ ŻYCIA				
1. Pogłębienie współpracy sąsiedzkiej, poprawa relacji sąsiedzkich. 2. Zwiększenie poczucia współuczestnictwa i współtworzenia przedsięwzięć. 3. Tworzenie organizacji, stowarzyszeń, warsztatów.	– mieszkańcy wsi, – zadbane posesje, – atrakcyjne tereny, – cenne przyrodnicze obszary	– integracja społeczności wiejskiej, – aktywność mieszkańców, – duża dostępność ofert szkoleniowych, – legendy, podania i	– emigracje młodych ludzi do miast, – patologie społeczne, – słaba oferta spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży, – zaprzestanie	1. Organizacja miejsca na festyny oraz święta 2. Organizacja imprez integracyjnych (Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Dziecka, spotkania w noc Świętojańską, kolędowane, itp.) 3. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży 4. Założenie kół tematycznych 5. Warsztaty 6. Zorganizowanie miejsc rekreacyjno – sportowych (m.in. na łowienie ryb, kajakarstwo, ścieżki zdrowia, ścieżki

4. Tworzenie ofert kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych.		– fakty historyczne – kultywowanie obrzędów i imprez tradycyjnych	przekazywania legend i faktów historycznych	rowerowe, boisko sportowe)
D. BYT				
1. Rozwój usług i promocja produktów lokalnych. 2. Promocja przedsiębiorczości. 3. Utworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	– pszczelarz, – ekologiczne gospodarstwa – żywność ekologiczna – gospodarstwa agroturystyczne – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	– wiedza i doświadczenie mieszkańców, – dostępność do mediów	– brak aktywności mieszkańców, – zubożenie mieszkańców, – mała wiedza mieszkańców	1. Sprzedaż produktów ekologicznych na jarmarkach, targach, itp. 2. Utworzenie miejsc usługowych 3. Utworzenie strony internetowej 4. Organizacja szkoleń i kursów